

Bayer Zsolt: A mongol sztyeppe végtelen szabadsága

2023 március 19. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Kizökkentett nyugalmamból egy nyomorult, szerencsétlen senki, aki egy vietnami származású operaénekes ruháján gúnyolódott.

Mongóliában járok. A végtelen sztyeppék földjén, ahol megszületett az idő és a múlt – a mi múltunk is. Mozdíthatatlan csöndek mindenütt. Csak itt hallható, ahogy a némaság kikacagja a talmi zajt.

A táj valamiképpen visszaköszön a benne élők lelkében, tekintetében. Nehéz eldönteni, vajon a mi tekintetünkben Pannónia szelíd lankái vagy Hunnia vad pusztái köszönnek-e inkább vissza. Vagy Erdély zord hegyei s a meghajolni képtelen, szálegyenes fenyők. A mongol táj végtelen. Végtelen, széljárta sztyeppe. S ha belenézel egy mongol szemébe, derőt találsz majd – és ezer, soha ki nem fürkészhető titkot.

Hogy is írja Kosztolányi?

„Csak egy maradt meg, ami közös minden emberben: a mese. A sárkányok és a tündérek mindnyájunkban egyformán bennünk élnek. Ha mélyebben magunkba nézünk, a sárkány ott bent sokkal valóságosabb, mint a repülőgép. Ha a repülőgépek egyszerre mind elpusztulnának, a következő nemzedéknek talán már nem is volna semmi képzelet a repülőgépről. De sárkányok mindig lesznek, amíg emberek élnek a földön.”

A legutolsó hely ezen a nyomorult földön, ahol ez még eleven igazság: Mongólia.

Mongóliában járok.

Itt ért az ünnep. Elkövettem azt a hibát, hogy március 15-e másnapján belenéztem az otthoni hírekbe. Soha ne tégy ilyet, ha normális országban jársz, ha sárkányok földjén jársz, ha ott jársz, ahol még csak férfiak vannak és nők vannak. Én megtettem. S belebotlottam Kim Lane Scheppele nevébe. Ő, bár ne tettem volna, a végtelenség kitágította tudatom az örökkévalóságból hirtelen visszahúzódtott a szánalmas jelenidejűség csigaházába, ahonnan soha nem látszik semmi más, mint az orrod elött lévő másodperc s az ott ringató, leleghető fűszál.

Kim Lane Scheppele perspektívája a végtelen mongol pusztán – a szürrealizmus megtestesülése.

Olvastam, hogy e szerint a nyomorult, szerencsétlen senki szerint Ninh Duc Hoang Long (Ninh Long), a magyarul énekes, vietnami származású operaénekes ruhájával baj volt. S mindenki más ruhájával is baj volt. Mert – így Scheppele – „most már tudjuk, hogy néz ki a patriotizmus Magyarországon! A férfiak 1930-as évekbeli (sic!) katonai ruhát viselnek, a hölgyek pedig úgy öltöznek, mint a szolgálólány meséjében!”

Mongol ismerősöm meséli – Magyarországon járt egyetemre, s megnézték a vietnami operaénekes csodálatos Bánk bán előadását –, hogy a vietnami fiú a szobatársa volt a kollégiumban, naponta hat-nyolc órát énekelt odabent, s a nők majd' belebolondultak annak idején. – De megérte! – mondja, s a kifürkészhetetlen titok bujkál a szemében a mosolyon túl.

– De meg ám! – válaszolom neki, s egy pillanatra elfog a vágy, hogy elmeséljem neki ennek a teljesen felesleges életének a véleményét, de az utolsó pillanatban szerencsére meggondolom magam. Mert hát minek? Úgysem értené. Hiszen a sárkányok földjén él. S még nem jutott eszébe felcserélni a végtelenséget a csigaházzal, a szabadságot a végtelen ürességgel.

Itt ért az ünnep.

„Szabadság! itten hordozák / Véres zászlóidat, / S elhulltanak legjobbaink / A hosszú harc alatt.” Valamiért ez jut eszembe, Vörösmarty Petőfi helyett, nahát! Azután arra gondolok, minek hordozni azokat a véres zászlókat, amikor itt a szabadság a Hustai Nemzeti Park vadlovainak sörényében, párájában, vágójában, szilaj tekintetében.

„A sólyom, ha nincsen szárnya, nem emelkedhetik fel a magasba. Az ember, ha nincsen paripája, tehetetlen a földön.”

Ezért.

Delacroix szabadsága fedetlen kebl? n?, kezében a minden bizonynal véres zászlóval. De miért nem egy ló a mongol pusztán? Hiszen ?nála nincsen semmi szabadabb – talán csak a mongol, aki betöri. Igen ám, de az emberben van a hiba. Vagy az ember a hiba. Úgy pontosabb és iszonytatóbb. Az ember a hiba, a legveszélyesebb invazív faj.

Tudta már Arany is:

„Közönyös a világ... az ember / Önz?, falékony húsdarab, / Mikép a hernyó, telhetetlen, / Mindég el?re mász s – harap. / S ha elsöpört egy ivadékot / Ama vén kertész, a halál, / Más kél megint, ha nem rosszabb, de / Nem is jobb a tavalyinál.”

S tudjuk, Szophoklész embere még nem ilyen volt – de hol van már Szophoklész embere? Megmondom: kiköltözött a mongol pusztába. Nézd a lovakat a mongol pusztában, s látni fogod a szabadságot. A romlatlan szabadságot. A szabadság teljességét. A véres zászlók nélküli szabadságot. Nézd a mongol pusztát: ugyanazt fogod látni.

Nézd a sást: ugyanazt fogod látni. Nézd a mongol pásztort: akkor is.

A szabadság nyugodt, ?si, fenséges, méltóságos, a szabadságnak rendje van, szabott kerete van, törvénye van, múltja van s jöv?je – tehát van ideje s örökkévalósága, a szabadság transzcendens, mint a mongol pusztáé, a természet, a lótuszon ül? Buddha, Jézus a kereszthalál el?tt, vagy tán a kereszten is.

Mikor az els? ember felnézett éjjel az égre, s el?törtek lelkéb?l az elragadtatás els?, artikulálatlan hangjai, akkor született a szabadság, s az a szabadság valóságosabb volt, mint megannyi fogyasztói társadalom iszonya, csigaház-perspektívája, személytelensége s id?tlensége.

Nézd a mongol pusztán vágató vadlovakat. Sehol egy véres zászló, csak az ?si világ legmélyér?l feltör? igazi szabadság. Nézd a mongol nomád kimért, takarékos, éppen odaill? mozdulatait, s látni fogod mindazt, amit elvesztettél a véres zászlók alatt. Pedig ?k is megszenvedték ám az ember romlását, útvesztését, vagyis hát a történelmet. Megszenvedték, ezerszer is.

Csak nem volt idejük belehalni, mert az állatnak enni kellett, s a lovak elvágatnak mindig a végtelenbe.

A nagy, ismeretlen Úr, kinek vendégei vagyunk itt a földön, innen látszik legjobban, a mongol pusztából. S én ezért jöttem ide. S a közös gyökerek miatt, melyeket szintúgy el akartak s el akarnak rabolni mit?lünk, hogy ne lehessünk soha igazán szabadok.

Bayer Zsolt - www.magyar nemzet.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
